

Gedwongen ticket voor een heenreis zonder terug

Hebt u al horen spreken over de Moeders van het Meiplein in Argentinië? Zij hielden hardnekkig vol om een spoor terug te vinden van hun kinderen die ontvoerd werden door de dictatuur tijdens de repressie van de jaren 1970-1980, of sommigen die toevertrouwd werden aan gezinnen dicht bij het regime. Elke week hielden zij een manifestatie, met een witte hoofddoek als de luiers van een zuigeling. Zij stelden de vraag: wat is er met hen gebeurd? De militaire junta noemde hen de dwaze moeders van Mei. Uiteindelijk werd hen gerechtigheid verleend enkele jaren na de val van het regime, maar hun verdwenen kinderen werden hen niet teruggegeven. En ook hun lijden is gebleven.

Hebt u al horen spreken over de gestolen generatie in Australië? Deze kinderen van de originele inheemse bevolking (aboriginals) werden met geweld door de regering weggenomen van hun ouders. Gedurende een eeuw, van 1869 tot 1969, liet de wet de regering toe om deze kinderen weg te nemen, officieel om hun welzijn te verzekeren door hen in de blanke samenleving te integreren: zij moesten afgesneden worden van hun inheemse cultuur, het was nodig om hen te verbieden hun taal te spreken, zodat er gepaste handarbeiders of huisknechten van konden gemaakt worden. Pas in 2008 heeft de regering van Australië haar verontschuldiging aangeboden aan de aboriginal-gemeenschap. Maar hun kinderen zijn ontworteld gebleven, en zij vonden proportioneel minder werk dan hun broers die door hun ouders werden opgevoed.

Hebt u al horen spreken over de kinderen van de Creuse op Réunion? De Franse autoriteiten hebben er van 1963 tot 1982 kinderen gedwongen ingeschreven, of ze nu verlaten waren of niet, en hebben ze verplaatst met het oog op het herbevolken van Franse gebieden die te lijden hadden onder de ontvolking van het platteland, zoals in de departementen Creuse, Tarn, Gers of Lozère. Pas heel recent, in 2014, heeft het Parlement een resolutie gestemd die de morele verantwoordelijkheid van de Franse staat erkent.

Hebt u al gehoord van de straatjongens in Zwitserland? Gedurende meer dan een eeuw en tot in 1980 werden kinderen weggenomen uit hun gezin, dat geacht werd niet bekwaam en te marginaal te zijn, zoals dat van Jenishen, prostituees, drankverslaafden of alleenstaande moeders. Meestal werden ze toevertrouwd aan boerenfamilies voor wie ze gratis arbeidskrachten waren, die dan nog een 'dank u' verschuldigd waren. In 2010 heeft Simonetta Sommaruga, lid van de Zwitserse bondsraad, de stilte doorbroken en officieel verontschuldiging gevraagd aan de slachtoffers van deze administratieve verplaatsingen.

Hebt u al gehoord van het wetsvoorstel 0697/009, op 14 februari 2017 goedgekeurd door de Commissie Justitie van het Belgisch federaal parlement? Het versterkt het statuut van gezinnen die geplaatste kinderen opvangen, en geeft hen een absoluut overwicht ten nadele van de ouders die naar het achterplan worden verbannen. Na een jaar kunnen zij alle belangrijke beslissingen nemen, zoals deze die betrekking hebben op de religieuze of filosofische opvoeding van het kind. Om kinderen af te snijden van hun culturele wortels, van hun wortels zonder meer, kan men niet beter doen! Erger nog: geen enkel woord – zelfs niet in de memorie van toelichting – om het schandaal aan te klagen van kinderen die geplaatst worden om redenen van armoede of om de gefedereerde entiteiten aan te zetten daaraan een einde te maken. Nochtans moet het verband tussen armoede en de plaatsing van kinderen niet meer aangetoond worden. Geen enkel woord, integendeel een impliciete argwaan voor ouders aan wie hun kinderen werden ontnomen wegens uitsluiting uit de samenleving: hun religieuze of filosofische overtuigingen zijn van geen tel, alsof zij niet bestonden of minderwaardig waren!

Deze verkapte adoptie, die haar naam niet noemt, biedt een wettelijk kader aan alle soortgelijke zaken die andere landen ertoe gebracht hebben - laattijdig - hun verontschuldiging aan te bieden. Hebben de ervaring en het lijden van zeer arme gezinnen dan geen enkel gewicht?

Paradoxaal valt deze stemming in het parlement samen met de campagne *Stop de armoede*, die op 18 februari 2017 in België gelanceerd werd door ATD-Vierde Wereldbeweging. Het is schandalig dat een kind op vier in ons land geboren wordt in armoede en een verhoogd risico loopt om aan zijn ouders onttrokken te worden. Hoe zwaar zouden laattijdige verontschuldigen wegen nu het vandaag nog mogelijk is het tij te keren?

Het is aan ons, burgers van een democratie, om ons te verenigen om een halt toe te roepen aan een onwaardige maatregel die de continuïteit in de opvoeding van het kind alsook van zijn etnische, religieuze, culturele en taal-oorsprong aantast, die nochtans gewaarborgd wordt door het Internationaal Verdrag voor de Rechten van het Kind.

Georges de Kerckhove – lid van het nationaal team van ATD—Vierde Wereldbeweging